

nye van arra, hogy az európai kultúrtörténettel „jó ismerősi” viszonyban legyen.

THIMÁR ATTILA

(Szerkesztette Umberto Eco, fordította Sajó Tamás, Európa Könyvkiadó, Budapest, 2005, 438 oldal, 8900 Ft)

LUKÁCS LÁSZLÓ – AMBRUS LAJOS – L. SIMON LÁSZLÓ:

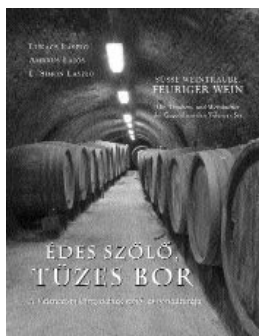
Édes szőlő, tüzes bor
A Velencei-tó környékének szőlő- és borkultúrája

Valljuk be: ha borkészítésről, borkultúráról, esetleg borturizmusról esik szó, nem a Velencei-tó környéke jut elsőként eszünkbe. Az erős versenytársakat, Tokajt, Villányt vagy akár a „nagy testvér” Balatont tekintve ez talán nem is meglepő. Annál érdekesebb, hogy az egyes borvidékeinket bemutató reprezentatív kiadványok versenyében e térség igen előkelő helyezést birtokol. Ezidáig talán csak Tokaj-hegyaljáról született olyan kötet, mely az etnográfus Lukács László, valamint a szépíró Ambrus Lajos és L. Simon László borértő triászának munkájához mérhető.

Ambrus Lajos rendszeres olvasói bizonyára örömmel fogadják a hírt, hogy újabb jelentős lépés történt a „Nagy Borkönyv” felé. Az *Édes szőlő, tüzes bor* természetesen nem kizárólag az irodalomkedvelő közönséget szólítja meg, bár számukra is tartogat néhány kellemes meglepetést. Ambrus *Szőlő és bor* című esszéje valódi szépirodalmi csemege, s az olaszrizlingről, illetve a régi magyar szőlőfajtákról írott sorokon is érződik szerzőjük elkötelezettsége a „fentebb stíl” iránt. A kötet ezen arcát Vörösmarty Mihály és Gárdonyi Géza borról írott versei teszik teljessé.

S mindez – bizonyos értelemben – csupán ráadás. A kiadvány gerincét ugyanis Lukács László alapos, tudományos igényű tanulmánya adja,

amely poétikai magasságok helyett a tó környéki emberek jóval földközeli – értsd: *anyaföld-közeli* – világába kalauzol bennünket. A népi prérház- és pinceépítészet jellegzetességei mellett szó esik a filoxérát és a tervgazdálkodást egyaránt át-



vészelő szőlőművelésről, a hozzá kötődő népszokásokról és ünnepekről, Szent Orbán kultuszáról, valamint a Szent Benedictus Borrend tevékenységéről. Az „elmélet” gyakorlatba való átültetéséhez L. Simon László írása nyújt ösztönzést; a legfonto-

sabb környékbeli borászatok számba vétele nyomán az olvasó legszívesebben rögtön kóstoló poharat ragadna, hogy személyesen győződjön meg a nadapi, sukorói vagy pákozdi nedűk kiválóságáról.

A kötet egyértelmű állásfoglalás a felelevenítésre-továbbvitelre érdemes hazai hagyományok, a karakteres magyar fajtákat sem mellőző szőlő- és bortermelés, illetve az igényes, közérthető magyar borleíró nyelv mellett. „Lokális” jelentősége, sőt feladata azonban ennél is magától értetődőbb: hírt vinni az etyek–budai borvidék e méltatlanul háttérbe szorult körzetének. Az *Édes szőlőt* fellelő tudatosulhat bennünk, hogy a hazai és a divatos világfajták egyaránt otthonra találtak a Velencei-tó partján, s az üde fehérborok mellett – főként Pázmánd környékén – testesebb vörösök is várják az erre látogatót. Ráadásul csupán negyven kilométernyire a fővárostól...

Mint tudjuk, jó bornak sem árt a cégér. A kitűnő illusztrációs anyaggal ellátott, akár képes albumként is forgatható, kétnyelvű – magyarul és németül is olvasható – kötetnél aligha lehetne jobb „cégért” elképzelni a velencei-tavi borkultúra számára. Talán nem nélkülöz minden alapot az a remény, hogy hatására más régiók vagy borvidékek képviselői is szükségét érzik majd hasonló, az alkalmi kiadványokon messze túlmutató, összegző munkák elkészítésének. Ahogyan talán az sem, hogy a könyv olvasóinak – a szekszárdi vagy egri borászatok mellett – egy-két hangulatos Velencei-tó környéki pince is eszébe ötlék ezután, ha éppen a borra terelődik a szó.

PÁPAY GYÖRGY

(*Ráció Kiadó – Velencei-tó Környékéért Alapítvány, Budapest–Pázmánd, 2005, 264 oldal, 6800 Ft*)

Művészet

KELETI ÉVA:

Oly távol és közel

Keleti Éva fotóriporternek életműalbuma jelent meg a Folpress Kiadónál. Szép, több mint kétszáz oldalas könyv, igényes válogatással,

szerkesztéssel készült, és mégis hiányérzetet hagy maga után. A hiány miatt sem a szerzőnek, sem a szerkesztőnek, Gera Mihálynak nincsen szégyellnivalója; egyszerűen az a helyzet, hogy egy markáns, nagyjából negyven évnyi alkotói korszak nem fér bele egyetlen albumba.